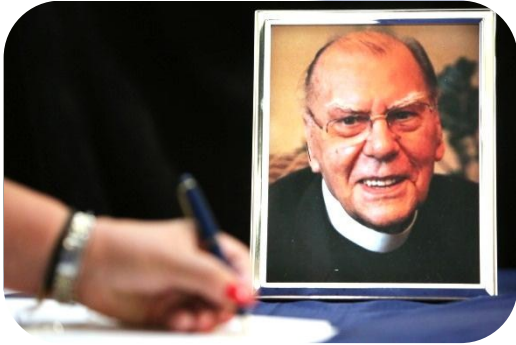

Bisschop Johannes Bluysen

Op het hoogfeest van Maria Tenhemelopneming 15 augustus namen we afscheid van Mgr. Bluysen. Op de gezegende leeftijd van 87 overleed hij plotseling in de ochtend van 8 augustus. Op 13 augustus celebreeerden we in de kapel van het klooster Mariënburg de eucharistie, voor het laatst in het bijzijn van Mgr. Bluysen die er bijna 30 jaar had gewoond en er uiteindelijk mocht overlijden. In alle rust heeft hij zijn ogen gesloten.

Monseigneur Bluysen was de laatste Nederlands concilievader. Hij werkte en woonde het grootste deel van zijn leven in de bisschopsstad. Allereerst aan de zijde van de grote bisschop Bekkers. Met als hoofdtaken: priesters wijden, kerken consacrer en het sacrament van het vormsel toedienen. Dan is er het Tweede Vaticaanse Concilie. Hij bestudeerde alle documenten die daar ter tafel kwamen nauwkeurig. In het bisdomarchief bewaren we zijn aantekeningen. De contacten in de wandelgangen verrijkte hem. Hij trof bisschoppen uit heel de wereld, theologen en vele vertegenwoordigers uit andere christelijke denominaties.

Met het overlijden van Monseigneur Bekkers veranderde er veel in het leven van Mgr. Bluysen. De paus benoemde hem tot residerend bisschop. Hij implementeerde het Concilie in ons bisdom in een euforische tijd, die weldra zou omslaan in een tijd van polarisatie en secularisatie.

Bisschop Bluysen trok als een herder, naar het voorbeeld van de Goede Herder, door het bisdom om te vergaderen, liturgie te vieren, toespraken te houden en vooral om te luisteren naar zijn priesters en naar zijn gelovigen. Zijn kwaliteiten, vriendelijkheid, wijsheid en rust, kwamen hem goed van pas. Belangrijke taken nam hij waar in de Nederlandse Kerk. Hij kreeg de leiding bij het implementeren van de Liturgie

volgens het Concilie. Zijn wapenspreuk was voor hem een voortdurende uitdaging: dienen van dag tot dag. Hij heeft veel, heel veel gewerkt. Gelukkig kon hij, zo lezen we in 'Gebroken wit', telkens met vreugde voorgaan in de liturgie in de Sint-Jan onder de genadige en beschermende blik van de Zoete Moeder. Abrupt, gedwongen door zijn gezondheid, moest hij terug treden. Zijn emeritaat gaf hem ruimte om te studeren, te schrijven, te reizen en om het leven te genieten met familie en vrienden.

Wat kunnen wij zien als het meest eigene van monseigneur Bluysen? Hij was een trouwe zoeker naar God. Een geestelijk leider. Om zoeker te blijven heeft hij de grote mystici, Bernardus, Ruusbroec, Johannes van het Kruis en vele anderen zijn leven lang bestudeerd. Het behoevde hem ervoor om te makkelijk te spreken over God. De grootheid van God past, zo zei de heilige Augustinus het al, niet in ons verstand. We kennen God nooit ten volle. Open staan naar God. Dit bestaat uit een leven lang luisteren naar zijn Woord, Hem in liefde dienen, Hem, al is het maar even, voorbij zien gaan in de liturgie.

Daarbij dient men zichzelf te ontledigen. Monseigneur Bluysen wilde zijn gelovigen langs de mystagogische catechese brengen naar een ontmoeting met de levende God.

Moge hij nu zelf die volle werkelijkheid van God ervaren.

+ Drs. A.L.M. Hurkmans

Agenda september

Mgr Hurkmans

- 1 11.00 uur H. Eucharistie te Beek en Donk bij gelegenheid 70e sterfdag Pater Eustachius van Lieshout
13.00 uur receptie op Bovendonk bij gelegenheid zilveren bisschopsjubileum Mgr. dr. F. Bacqué (oud-nuntius)
- 2 10.30 uur kennismakingsgesprek nieuw bestuur broederschap van Onze Lieve Vrouw
15.30 uur opening academisch jaar van Tilburg University
- 4 bezoek aan de zusters Carmelitessen, Antwerpen
- 5 9.00 uur H. Mis, kathedraal
10.00 uur stafvergadering
16.00 uur gesprek pastoor en bestuursleden i.v.m. de Nieuwe Parochie H. Franciscus te Veghel
- 6 10.30 uur gesprek met de overste van de Zusters van de Choorstraat
- 7 19.00 uur H. Eucharistie, Meerveldhoven
- 8 Vrij Gildefeest 2013 in Hoogeloon
Opening studiejaar seminarie
- 9-13 Bezoek aan Rome
- 14 viering 300 jaar zusters Birgittinessen, Uden
- 15-19 NLZ-bedevoort naar Lourdes
- 20 personeelsdag Bisdom
- 21 Kruisverheffing Ridders van het Heilig Graf, Maarssen
- 22 11.30 uur installatie Nieuwe Parochie H. Franciscus te Veghel
- 25 10.30 uur H. Eucharistie Huize Maaszicht, Grave
- 26 9.00 uur H. Mis in de kathedraal
10.00 uur stafvergadering
- 29 Bezoek aan Rome met familie
(tot en met 5 oktober)

Mgr Mutsaerts

- 1 11.30 uur H. Mis, Tilburg (Heuvel)
- 5 10.00 uur stafvergadering
- 7 19.00 uur H. Mis, Heeze
- 8 9.00 uur en 11.00 uur H. Mis Heeze
- 10 Bisschoppenconferentie, Utrecht
- 11 11.00 uur Officium Catecheticum, Utrecht

- 12 10.00 uur stafvergadering;
13.30 uur dekensvergadering
- 14 19.00 uur H. Mis, Heeze
- 15 9.00 en 11.00 uur H. Mis, Heeze
- 17 11.00 uur Officium Catecheticum, Utrecht
- 19 10.00 uur stafvergadering
- 20 personeelsdag Bisdom
- 21 17.30 uur H. Mis, Gastel
19.00 uur H. Mis, Budel
- 22 8.30 uur H. Mis, Gastel
10.30 uur H. Mis, Budel
- 23 20.30 uur Stichting Katholieke Jeugdbelangen
- 26 10.00 uur stafvergadering
13.30 uur priesteraad
- 29 9.00 en 11.00 uur
H. Mis Meerveldhoven
- 30 pelgrimage Rome (Kerk In Nood) (tot en met 5 oktober)

Oprichting Parochies

Per **22 september 2013** heeft Mgr. A. Hurkmans opgericht de **R.K. Parochie Heilige Franciscus**, gevestigd te Veghel, welke tot stand is gekomen middels samenvoeging (fusie) van de parochies:
H. Servatius, Boerdonk,
H. Antonius Abt, Eerde,
H. Servatius, Erp,
O.L. Vrouw van Goede Raad, Mariaheide,
H. Antonius van Padua, Keldonk,
H. Lambertus, Veghel,
H. Hart van Jezus, Veghel,
H. Johannes Evangelist, Veghel en H. Lambertus, Zijtaart.
De parochie zal worden bediend door een pastoraal team bestaande uit:

de zeereerwaarde heer A.A.C. Smulders, *pastoor*,
de zeereerwaarde heer C.J.E. Rombauts, *pastor*,
de eerwaarde heer J.S. van Bommel ofm, *diaken*
en de heer A.H.M. van der Steen, *pastoraal werker*.

Per **1 juli 2013** heeft Mgr. A. Hurkmans middels fusie samengevoegd de parochies: Heilige Martinus te Cuijk en H. Lambertus te Linden, waarbij de **R.K. Parochie Heilige Martinus** verkrijgende rechtspersoon is.

Per **15 augustus 2013** heeft Mgr. A. Hurkmans opgericht de **R.K. Parochie Christus Koning**, gevestigd te Veldhoven, welke tot stand is gekomen middels samenvoeging (fusie) van de parochies: Heilige Drie-eenheid, H. Lambertus (Meerveldhoven), H. Willibrordus (Zeelst), Sint Maarten en H. Jozef, alle te Veldhoven.
De parochie zal worden bediend door een pastoraal team bestaande uit:
de hoogerwaarde heer R.F.G. Wilmink, *waarnemend pastoor*,
de zeereerwaarde heer J.F.M. van Doorn, *pastor*,
de zeereerwaarde heer W.G.M. Jenniskens crl, *pastor*,
de zeereerwaarde heer S.R. Malaka, *pastor* en mevrouw M.P.A. Schoutsen, *pastoraal werkster*.

Benoemingen en ontslagen

De eerwaarde heer **K.J.A.M. Bennenbroek** te Eindhoven: per 14 juni 2013 eervol ontslag als diaken van de parochie Sint Petrus' Stoel te Eindhoven

De eerwaarde heer **W.J.H. Brok** te Eindhoven: per 1 juli 2013 eervol ontslag als diaken van Vivent Verzorgings- en verpleegthuizen te Rosmalen.

De zeereerwaarde heer **C.C.A. van Vught** te Nijmegen: per 1 juli 2013 benoeming tot waarnemend pastoor van de parochie Lindenholt te Nijmegen.

De zeereerwaarde heer drs. **A.A.M. van Wezel** te 's-Hertogenbosch: per 9 juli 2013 eervol ontslag als waarnemend pastoor van de parochie Maaspoort te 's-Hertogenbosch onder gelijktijdige benoeming tot pastor-assistent van de parochie Maaspoort

De hoogerwaarde heer mr. drs. **J.G.N.M. van Rossem** te 's-Hertogenbosch: per 9 juli 2013 benoeming tot waarnemend pastoor van de parochie Maaspoort te 's-Hertogenbosch

De eerwaarde heer **P.H.A.M. Baudoin** te 's-Hertogenbosch: per 1 september 2013 benoeming tot diaken van de parochie H. Nicolaas te Helvoirt

De zeereerwaarde heer **D.M. Nguyen** te Vlijmen: per 1 september 2013 benoeming tot pastor-kapelaan van de parochie Sint Jan de Doper te Waalwijk en Waspik

De zeereerwaarde pater mr. **J.A.N. Stuyt** sj te Nijmegen: per 1 augustus 2013 benoeming tot waarnemend pastoor van de Effataparochie te Nijmegen

Mevrouw drs. **M.H.M. Verhoeven-van der Staak** te Son en Breugel: per 1 september 2013 eervol ontslag van de pastorale zending en opdracht als pastoraal werkster van de parochie Sint Joris te Eindhoven.

De hoogerwaarde heer **H.J.A. Janssen** te Beek-Ubbergen: per 1 september 2013 benoeming tot deken van het Dekenaat Nijmegen

De heer **F.J.M. Heijltjes** te Tilburg: per 4 september 2013 eervol ontslag van de pastorale opdracht en zending als pastoraal werker van de parochie Sint Jan de Doper te Waalwijk en Waspik.

De heer **drs. N.H.W. van Doorn** te Tilburg: per 10 oktober 2013 eervol ontslag van de pastorale opdracht en zending als pastoraal werker van de Frater Andreasparochie te Tilburg.

Gedachten uit inleiding Dr. Stijn Van den Bossche

Vervolg
Al enkele jaren tracht ik beroepshalve de overgang te begrijpen en te

verduidelijken van een cultuur waarin wij als christen werden geboren, naar een cultuur waarin je christen wordt. Dat betekent dat het geloof niet langer vanzelfsprekend is, maar dat mensen zich op weg kunnen begeven (initiatie) naar en in het geloof. Het geloof is niet langer eigen en voorondersteld, je kan wel mensen ertoe uitnodigen en het aan hen voorstellen. Op viervoudige wijze kan je die overgang illustreren. Zo leren wij geleidelijk aanvaarden dat het geloof niet langer vanzelfsprekend groeit met de opvoeding die het kind van huis uit krijgt, maar dat mensen op elke leeftijd de weg naar het geloof kunnen opgaan. Wij aanvaarden ook dat catechese niet langer vanzelfsprekend behoort tot de moedertaal die wij thuis spreken, maar

dat zij vaak als een nieuwe taal is die je pas leert als je elders komt. Wij aanvaarden ook dat de initiatiesacramenten – doopsel, eerste communie en vormsel – niet langer vanzelf thuis horen bij een bepaalde leeftijd – bij de geboorte, op 7 en 12 jaar – maar etappes zijn op de weg van het ontluikende geloof. Rond geloofsgroei, catechese en sacramenten wordt de overgang dus beaamd.

Maar weerstand steekt telkens weer de kop op zodra de logische vierde stap wordt aangekaart: ook de kerkgemeenschap is in een cultuur waarin je christen wordt, niet langer thuis in elk dorp of elke wijk. Je begeeft je als gelovige naar de kerkgemeenschap. Als niet langer alle dorpingen als gelovigen geboren zijn, dan is ook niet langer elk dorp meteen een kerkgemeenschap. Dan groeit de vraag naar de correcte verhouding tussen het aantal burgergemeenschappen en het benodigde aantal kerkgemeenschappen, want die twee vallen niet langer samen. We moeten kerk-gemeenschap leren beleven vanuit ons 'Kerk vormen', en niet langer vanuit de voorgegeven burgergemeenschap.

Als er minder priesters zijn en minder eucharistievieringen, zou je verwachten dat het aantal gelovigen per eucharistie toeneemt. Niets is minder waar! Doordat wij ons aantal samenkomsten niet aanpassen aan ons aantal gelovigen, maar vasthouden aan een kerk per dorp of wijk, wordt het aantal gelovigen per zondagsviering bij alle toenemend priestertekort tot op heden alsmaar kleiner. Het aantal gelovigen neemt veel sneller af dan het aantal vieringen, en de overbevraagde priesters staan voor steeds legere kerken.

Meer nog dan priesters, zijn het gelovigen die er te weinig zijn voor alle cultusplaatsen en aangeboden vieringen. Moeten we dan ook nog leken laten voorgaan in niet-eucharistische vieringen? Dienen we niet vooreerst de halflege vieringen af te bouwen en ons als gelovigen op weg te begeven naar een gezamenlijke eucharistie, waar de Heer ons tot zijn gemeenschap opbouwt? Dat betekent niet louter schaalvergroting, er kan ook een nieuwe interactie groeien tussen een grotere parochie – christenen gaan naar de kerk: centrumkerken, zondagsviering, kerkgemeenschap opbouwen – en de aanwezigheid ter plaatse van de kerk – de kerk begeeft zich naar de mensen: perifere kerkgebouwen, begravenissen, huwelijken.

Colofon

De nieuwsbrief is een uitgave van **het bisdom van 's-Hertogenbosch**. *De BisdomNieuwsbrief wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.*

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds ING 132.84.65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief kunnen doorgegeven worden via het mailadres: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11
5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres:

Postbus 1070
5200 BC 's-Hertogenbosch

T: 073 523 20 20

E: info@bisdomdenbosch.nl

W: www.bisdomdenbosch.nl

Verschijnt elf maal per jaar

In Memoriam

Op 13 juli 2013 is te Geldrop overleden de zeereerwaarde heer **Wilhelmus Lambertus Maria Clabbers**, emeritus-pastoor van de parochie H. Maria en H. Brigida te Geldrop-Zesgehuchten. De zeereerwaarde heer Clabbers werd geboren op 28 oktober 1934 en tot priester gewijd op 23 mei 1959. Hij was achtereenvolgens werkzaam als kapelaan te Hilvarenbeek (parochie H. Petrus) van 1959-1960, als kapelaan te Boxtel (parochie H. Hart van Jezus) van 1960 - 1969, als kapelaan te Geldrop (parochie H. Brigida) van 1969-1978, als mede-pastor van deze parochie van 1978 – 1998 en als pastoor te Geldrop-Zesgehuchten (parochie H. Maria en H. Brigida) van 1978 – 1999. Moge hij rusten in vrede!

Kerkbalans

Kerkbalans is de gezamenlijke actie van vijf Nederlandse kerken voor de geldwerving t.b.v. de plaatselijke parochies, gemeenten en kerken. In Kerkbalans werken samen: de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland, de Protestantse Kerk in Nederland, de Oud-Katholieke Kerk van Nederland, de Algemene Doopsgezinde Sociëteit en de Remonstrantse Broederschap. De Actie Kerkbalans

wordt sinds 1973 aan het begin van elk jaar, in de tweede helft van januari, gehouden. De deelnemende kerken doen in die periode een beroep op hun leden voor een financiële bijdrage. Momenteel is het materiaal voor de Actie Kerkbalans 2014 in

voorbereiding, de actie zal worden gehouden van zondag 12 t/m zondag 26 januari 2014. Het motto is opnieuw: 'Wat is de kerk u waard?'.

Op de website www.kerkbalans.nl is veel achtergrondinformatie, materiaal en nieuws te vinden over deze geldwervingsactie. Op deze site kunnen belangstellenden zich ook aanmelden voor de Nieuwsbrief Kerkbalans. Deze nieuwsbrief vestigt regelmatig de aandacht op nieuwe berichten op deze website. Wie linksonder op de homepage van de Kerkbalans-site zijn of haar e-mailadres invult, wordt voortaan op de hoogte gehouden van alle ontwikkelingen.

Goede Herder catechese

Vrijdag 6 september begint een nieuw initiatief voor peuters en kleuters: Goede Herder Catechese.

Een van de initiatiefneemsters vertelt: "In de loop van het jaar krijgen de kinderen diverse thema's aangereikt door korte en beeldende presentaties. Te denken valt aan verhalen (of beter: parabels) van Jezus tot 'wat gebeurt er in de mis'? Vervolgens gaan zij er zelfstandig mee aan de slag, met speciaal ontwikkelde Montessorimaterialen." In Den Bosch wordt er gestart met een groep kinderen van 3 t/m 6 jaar. De Goede Herder Catechese is iedere vrijdag van 16.00 tot 17.30 op "De Verdieping" naast de Sint Janskathedraal (Torenstraat 6a, Den Bosch). Voor alle geïnteresseerde kinderen en ouders zal er op zondag 1 september van 11:30-12:30 uur een kijk- en informatiemoment zijn op "De Verdieping". Meer informatie over deze catechese is ook te vinden op: www.catechesegoedeherder.nl.